

Straight Edge

Branimir Gajčević

Ideja Straight Edge-a je krivo shvaćena od mnogih ljudi, a za njegovo ispravno shvaćanje vrlo je bitno poznavati njegove korijene. Straight Edge je pokret nastao kao reakcija na nihilistički pogled punk scene u kasnim 70-ima (koji se često nije puno razlikovalo od pogleda mainstream društva) kad punkeri/ce nisu bili prihvaćeni u svojim krugovima ako se nisu ponašali po "odraslim pravilima" koje uključuju alkoholiziranje, pušenje cigareta, korištenje droga i seks samo radi tjelesnog užitka. Također, nije slučajnost da je Straight Edge nastao u Americi, u zemlji s jakim moralnim pritiskom u društvu, pritiskom koji je naizgled bio tu da spriječi maloljetne osobe u porocima odraslih. No s druge strane isto to američko društvo je mladima nudilo naizgled neograničenu slobodu.

U mnogim američkim državama, maloljetnim osobama je bila zabranjena konzumacija alkohola. To je značilo da ako su klinci htjeli ići na koncert (pod uvjetom ako bi uopće mogli ući u klub na "all ages event") morali su nekako biti obilježeni da osoblje koji radi u klubu može kontrolirati klince da ne piju alkohol na koncertu (u suprotnom slučaju klub bi riskirao zatvaranje od strane države). U nekim klubovima to je riješeno tako da se mlađima od 18 godina koji su htjeli ući na koncert stavljao veliki X na nadlanice.

Zbog takvog pristupa mnogi klinci su se smatrali još manje vrijednima i obilježenima u očima odraslih. Bez obzira na to, mnogi klinci na punk sceni su radili upravo one stvari koje po zakonu nisu smjeli raditi. Radeći "odrasle stvari", dobivali su dojam zrelosti i osjećali su da time prkose društvu i svojim roditeljima. Ali zapravo, jedino što su radili je to da su živjeli s onim istim "vrijednostima" koje im je nametnulo društvo protiv kojeg su se bunili i samo su imitirali ponašanje svojih roditelja, upravo što je to društvo i htjelo da mladi rade: da odrastu što prije moguće.

U takvoj atmosferi, grupa mladih punkera u Wahington DC-u, pokrenuli su ideju Straight Edge-a jer im je bilo dosta cijelog stava tadašnje punk scene. Smatrali su da većina na sceni ne radi ništa već samo kopira mainstream društvo uniformirani u kožnim jaknama i noseći čudne frizure. Takav stav je potpuno izokrenuo perspektivu scene. Tko kaže da bi svi trebali težiti tome da odrastu? Zašto bi se uopće svi trebali ponašati kao "odrasli"? Što je loše u tome da budeš klinac/ka? Što je loše u tome da odbijaš svo odraslo ponašanje i sve poroke koje društvo nameće? Klinci su počeli stavljati X na svoje ruke prije

nego su krenuli na koncert, jer su time htjeli pokazati svoj novi stav: "Ne želiš da pijem? Pa, ne želim uopće piti i ne želim biti ono što društvo očekuje da budem! Ne trebam se uklopiti u vaše društvo! Sam ću odlučiti što želim biti!" Teen Idles, Minor Threat, State Of Alert, Youth Brigade su bili prvi Straight Edge (skraćeno sXe) bendovi i već sama imena tih bendova su govorila sve. U pjesmi Out OF Step od Minor Threat je to najbolje ukratko rečeno: "Ne pijem, ne pušim, ne j...m - barem mogu razmišljati!" Isti taj band je i dao ime cijeloj ideji - Straight Edge.

Jasno je da stav "ne želim sudjelovati" naspram očekivanja ovog društva pokazuje i to da je Straight Edge protiv kapitalističkog društva koje je zasnovano na konzumerstvu. Od ljudi se očekuje da samo konzumiraju, čak i da konzumiraju stvari koje će ih na kraju uništiti. Straight edgeri/ce odbijaju biti dio takvog načina razmišljanja, umjesto toga kontinuirano propituju sve oko sebe pa i svoj način života kao i ideju Straight Edge-a. Pošto je takav stav totalno drukčiji od generalnog stava društva, oni koji tako razmišljaju su "izvan stada sa svijetom" (stih Minor Threat pjesme).

Zašto je Straight Edge tako moćan izbor? Vrlo jednostavno, Straight Edge je dokaz da možeš promijeniti svijet, tako da mijenjaš sebe i time činiš pozitivan primjer drugima. To je dokaz da si ti ta/j koji/a kontrolira svoj život. To je dokaz da ne trebaš druge koji će ti govoriti što da radiš, da možeš odlučiti sam/a za sebe. Svjesnost je sve što trebaš imati. Svjesnošću sebe i svijeta oko sebe ćeš izvući maximum iz svog života. Pošto sam život može biti definiran kao konstantni proces učenja, maksimalni proces učenja je cilj kojem bi svaki čovjek trebao stremiti u svom životu. Koristeći supstance koje pomućuju um i razmišljanje, koje te čine ovisnim/om, ili te tjeraju da bespotrebno konzumiraš kose se sa konstantnim procesom učenja, pa je bolje izbjeći sve te poroke kako bi se u potpunosti mogao razviti u slobodnu osobu. Straight Edge je jedan od načina da to postigneš.

Straight Edge kao ideja je potekla s punk scene i još uvijek je uglavnom usko vezana za uradi sam (do it yourself - DIY) underground hardcore punk scenu. Iako je nastao u Americi, tokom godina se ideja Straight Edge-a proširila na sve kontinente svijeta tako danas postoje ljudi u svakom kutku planete (pa tako i u našoj maloj Hrvatskoj, op.ur.) koji žive Straight Edge načinom života. Zajedno s uradi sam etikom, Straight Edge je jedna od najmoćnijih ideja i načina života punk scene i jednom kad punk scena postane dio prošlosti, Straight Edge i uradi sam etika će nastaviti i dalje živjeti.

xGajox von IOSC

